

Резолюція XIII Національного конгресу кардіологів України

(Київ, 26–28 вересня 2012 р.)

XIII Національний конгрес кардіологів України був присвячений передовим здобуткам світової та вітчизняної науки, проблемам супутніх із серцево-судинними захворюваннями станів.

У роботі Конгресу взяли участь понад 3000 лікарів та науковців з усіх областей України, а також фахівці з Росії, Білорусі, Латвії, Франції, Німеччини, Чехії, Польщі, Швейцарії, Португалії, Данії, Іспанії, Канади.

Під час Конгресу були проведені V Українсько-Французький форум, спільні засідання Асоціації кардіологів України з Європейським товариством кардіологів, Асоціації інтервенційних кардіологів України з Європейською ініціативою «Стент для життя» та Європейською асоціацією перкутанних втручань, Асоціації аритмологів України з Європейською асоціацією серцевого ритму, Канадсько-Український симпозиум.

У рамках Конгресу відбулися робочі засідання Всеукраїнського громадського об'єднання «Проти гіпертензії», Українського товариства з атеросклерозу, Української асоціації фахівців із серцевої недостатності.

У рамках конгресу проведено 19 пленарних засідань, 6 секційних засідань, 5 круглих столів та 6 наукових дискусій, 6 науково-практичних симпозиумів, інтерактивна сесія. Заслухано 248 доповідей і обговорено 32 стендових повідомлення. Під час Конгресу провідними вітчизняними та іноземними вченими прочитано 11 лекцій, проведено 5 майстер-класів, серед них «Клінічні дослідження в кардіології». У рамках Конгресу пройшла конференція молодих вчених.

На Генеральній асамблеї був заслуханий звіт Президента Асоціації кардіологів України академіка НАМН України В.М. Коваленка про роботу асоціації за період з 2008 до 2012 рр., та згідно зі статутом відбулися перевибори Ради Асоціації кардіологів України. Президентом Асоціації кардіологів України одностайно переобраний академік НАМН України В.М. Коваленко.

Програма Конгресу, висвітлюючи найбільш актуальні наукові питання і проблеми практики кардіологічної служби, охоплювала такі важливі питання сучасної кардіології, як хронічна ішемічна хвороба серця і гострий коронарний синдром, артеріальна гіпертензія і пов'язані з нею чинники серцево-судинного ризику, церебральні захворювання і невідкладні стани, сучасні стратегії та рекомендації, безпечність медикаментозного лікування, положення щодо додаткових інвазивних методів лікування. Особливу увагу приділено меті та завданням Постанови Кабінету Міністрів «Про реалізацію пілотного проекту щодо запровадження державного регулювання цін на лікарські засоби для лікування осіб з гіпертонічною хворобою». Також привертнуто увагу лікарів до таких проблем, як некоронарогенні хвороби серця, серцева недостатність, інтервенційні технології та хірургічні методи при захворюваннях серцево-судинної системи, фундаментальні дослідження в кардіології, епідеміологічні і медико-соціальні аспекти кардіології, цукровий діабет та серцево-судинні захворювання, порушення ритму серця та інвазивна аритмологія, метаболічний синдром, клінічна фармакологія і раціональна фармакотерапія в кардіології.

На Конгресі було обговорено і затверджено проект міждисциплінарних рекомендацій з дефініції інфаркту міокарда, діагностики і лікування хворих з гострим коронарним синдромом з елевацією та без елевації сегмента ST, периферичним атеросклерозом, гострою та хронічною серцевою недостатністю, вагітних з порушеннями серцевого ритму, ехокардіографічної оцінки лівого шлуночка.

Серед досягнень вітчизняної кардіології Конгресом відзначені:

– затвердження наказу МОЗ про доцільність створення відділень з інтервенційної кардіології;

– затвердження клінічних класифікацій хвороб системи кровообігу;

- розробка стандартів діагностики та лікування серцево-судинних захворювань.
- підготовка міждисциплінарних рекомендацій з ревазуляризації міокарда у хворих з ІХС, діагностики і лікування хворих з серцевою недостатністю, гіпертензивними кризами, дисліпідеміями;
- продовження великого популяційного дослідження 20 основних факторів ризику розвитку серцево-судинної патології;
- аналіз результатів першого вітчизняного зрізу даних щодо діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності в Україні у когорті 2800 пацієнтів;
- розробка та відкриття інтернет-сайту Української асоціації фахівців з серцевої недостатності, де розміщені науково-практичні та організаційно-методичні документи з проблеми серцевої недостатності для лікарів та пацієнтів з хронічною серцевою недостатністю;
- впровадження в широку мережу кардіологічних закладів сучасних методів лікування, включаючи стратегію зниження частоти скорочень серця за допомогою блокаторів Іf-каналів як чинника лікування стенокардії;
- удосконалення діагностики та оцінки серцево-судинного ризику у хворих з коронарогенними та некоронарогенними захворюваннями;
- створення протоколу догоспітальної та госпітальної допомоги хворим на гострий коронарний синдром з підйомом сегмента ST, а також протоколу догоспітального тромболілізу підання для затвердження його МОЗ України;
- створення Українського реєстру інтервенційних втручань;
- створення узгоджувального документа з товариством неврологів України щодо надання невідкладної допомоги хворим на гіпертензивні кризи;
- початок видання вітчизняного фахового журналу «Аритмологія»;
- інформаційно-організаційна підтримка видання «Білої Книги» Європейської асоціації серцевого ритму.

Водночас залишається низка невирішених проблем:

- фінансування невідкладної та планової допомоги кардіологічним хворим;
- немає державного статистичного реєстру хворих з гострим коронарним синдромом з підйомом та без підйому сегмента ST, порушен-

нями ритму серця, гострою та хронічною серцевою недостатністю;

- не узгоджені правові стосунки лікаря і пацієнта;
- немає належної підтримки проведення популяційних досліджень, спрямованих на виявлення факторів ризику розвитку серцево-судинних захворювань серед населення України;
- медичними працівниками первинних структур охорони здоров'я недостатньо проводиться оцінка серцево-судинного ризику та корекція факторів ризику у хворих на артеріальну гіпертензію;
- недостатня об'єктивізація причин смерті, що призводить до штучного збільшення цього показника в структурі смертності від хвороб системи кровообігу, а отже до спотворення статистичної звітності, яка суттєво відрізняє Україну від розвинених країн;
- недостатня пропаганда здорового способу життя та значення факторів ризику серцево-судинних захворювань.

Під час обговорення виступів та дискусій на Конгресі були визначені такі **перспективні напрями наукових досліджень і заходи в практичній кардіології:**

- розробка довготривалої державної стратегії профілактики серцево-судинних захворювань на 25–30 років;
- моніторинг епідеміологічної ситуації щодо серцево-судинних захворювань та їх чинників ризику з подальшим інформуванням владних структур і громадськості;
- уніфікація підходів щодо класифікації, діагностики і терапевтичних втручань при невідкладних станах, пов'язаних з артеріальною гіпертензією, для фахівців різних спеціальностей: кардіологів, терапевтів, сімейних лікарів, анестезіологів, неврологів, лікарів швидкої допомоги;
- сприяння виконанню Постанови Кабінету Міністрів «Про реалізацію пілотного проекту щодо запровадження державного регулювання цін на лікарські засоби для лікування осіб з гіпертонічною хворобою»;
- експертна оцінка причин смерті працездатного населення країни від серцево-судинних захворювань і оцінка втрат, пов'язаних з артеріальною гіпертензією;
- реструктуризація системи диспансеризації хворих із серцево-судинними захворювання-

ми з акцентом на пацієнтів з високим ризиком та забезпечення державної підтримки їх ефективного медикаментозного лікування;

- розробка системи поетапної медичної реабілітації хворих з артеріальною гіпертензією, удосконалення системи лікування і реабілітації хворих на цереброваскулярні захворювання;

- затвердження положення Положення Європейського товариства гіпертензії, Асоціації кардіологів України та ВГО «Проти гіпертензії» щодо застосування черезшкірної транслюмінальної абляції ниркових нервів у лікуванні резистентної гіпертензії;

- удосконалення програми підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації медичних працівників лікувально-профілактичних закладів з питань профілактики та лікування артеріальної гіпертензії для подолання лікарської інерції у веденні пацієнта з артеріальною гіпертензією. Орієнтування лікарів у практичній діяльності на досягнення у хворих цільових рівнів артеріального тиску, загального холестерину та його фракцій, постійне формування позитивної мотивації у населення щодо необхідності профілактики і лікування артеріальної гіпертензії;

- подальше впровадження методів ангіопластики, стентування та шунтування в лікуванні атеросклерозу вінцевих судин серця, судин головного мозку і нирок;

- організація регіональних реперфузійних центрів, які повинні бути основою регіонарної реперфузійної мережі, з метою проведення реперфузійної терапії пацієнтам з гострим коро-

нарним синдромом відповідно до сучасних вимог ургентної кардіологічної допомоги; розгляд та затвердження положення про регіональні реперфузійні центри, підготовленого ДУ «ННЦ «Інститут кардіології ім. акад. М.Д. Стражеска»;

- розробка системи підготовки спеціалістів в галузі інтервенційної кардіології, створення субспеціальності «інтервенційна кардіологія»;

- організація центрів з первинної ангіопластики для цілодобової допомоги пацієнтам з гострим коронарним синдромом;

- звернення до МОЗ України з пропозицією про створення постійно діючого реєстру хворих з гострим інфарктом міокарда;

- впровадження інвазивних та апаратних методів діагностики та лікування порушень ритму і провідності серця і хронічної серцевої недостатності (радіочастотної абляції, багатоканальних кардіостимуляторів та імплантованих кардіовертерів-дефібриляторів);

- необхідність впровадження доповнень до державної статистичної звітності з таких питань: раптова серцева смерть, гострий коронарний синдром з підйомом сегмента ST та без нього; фібриляція та тріпотіння передсердь; синдром преекзитації шлуночків; повна атріовентрикулярна блокада; стадії хронічної серцевої недостатності;

- продовження та розширення наукових досліджень з генетики та фармакогенетики у хворих з ішемічною хворобою серця, серцевою недостатністю та аритміями серця;

- створення програми з фундаментальних клінічних досліджень кардіології у межах НАН України, НАМН України і МОЗ України.